Il-Kappella ta' Santa Marija "ta Ċeppuna" fil-Marsa Sports Club

Is-Sur Roderick Busuttil

Ritratti ta' Caroline Busuttil

F'pajjiżna apparti l-knejjes parrokkjali ddedikati lil Marija Assunta nsibu 29 kappella/knejjes żgħar iddedikati lil dan it-titlu għażiż Marjan. Din is-sena sejjer nagħtikom ftit informazzjoni fuq kappella oħra li hi ddedikati lill-Assunta u nsibuha f'post mhux tas-soltu, fil-Marsa Sports Club.

Bejn il-Marsa u Ħal Qormi, hemm il-Marsa Sports Club u f'dik in-naħa tal-korsa tal-golf u tal-*ground* tal-*cricket* insibu kappella żgħira ddedikata lit-Tlugħ fis-Sema ta' Santa Marija, magħrufa man-nies li jmorru l-Marsa Sports Club bħala Ta' Ċeppuna.

Din il-knisja, għalkemm żgħira, għandha wkoll l-istorja tagħha. Minn żmien ilu din il-kappella kienet magħrufa bl-isem qasir "ta' Ċeppuna", għall- post li tinsab mibnija fih. L-imsemmi storiku Annibale Preca jgħid li l-kelma 'ċeppuna' tfisser 'xi ħaġa moħbija fid-dlam'. L-art li fuqha tinsab il-kappella ta' Ċeppuna għaddiet fiż-żminijiet antiki minn bosta jdejn permezz ta' xiri, ta' ċens jew ta' kera jew wirt. L-għotja tagħha kienet saret fl-1440 mir-Re Alfonso ta' Spanja lil Pietro Busco bħala premju għas-servizz militari tiegħu. Iżda meta miet il-gwerrier Busco, l-artijiet reġgħu marru għand il-Kuruna.

Fl-1469, ir-Re ta bħala favur l-artijiet lil Giovanni de Nava, ereditarju Kastellan ta' Alcade tal-Kastel ta' Sant'Anġlu, u fl-istess ħin ikkonferma t-titlu tan-nobiltà tiegħu bħala l-Baruni tal-Marsa.

Il-kappella, skont il-Kommendatur Gian Franġisk Abela fid-*Descrizione di Malta*, jgħid li kienet ġa mibnija fl-1489, waqt li Achille Ferres fil-ktieb tiegħu '*Descrizione Storica delle Chiese di Malta e Gozo*' jirreferi għal din il-kappella bħala antika ħafna u li nbniet madwar l-1500. Aktarx li nbniet mill-kaċċaturi li kienu jiffrekwentaw dawk l-inħawi, peress li dak iż-żmien il-Marsa Sports Club kienet biċċa art tajba ħafna għal kaċċa.

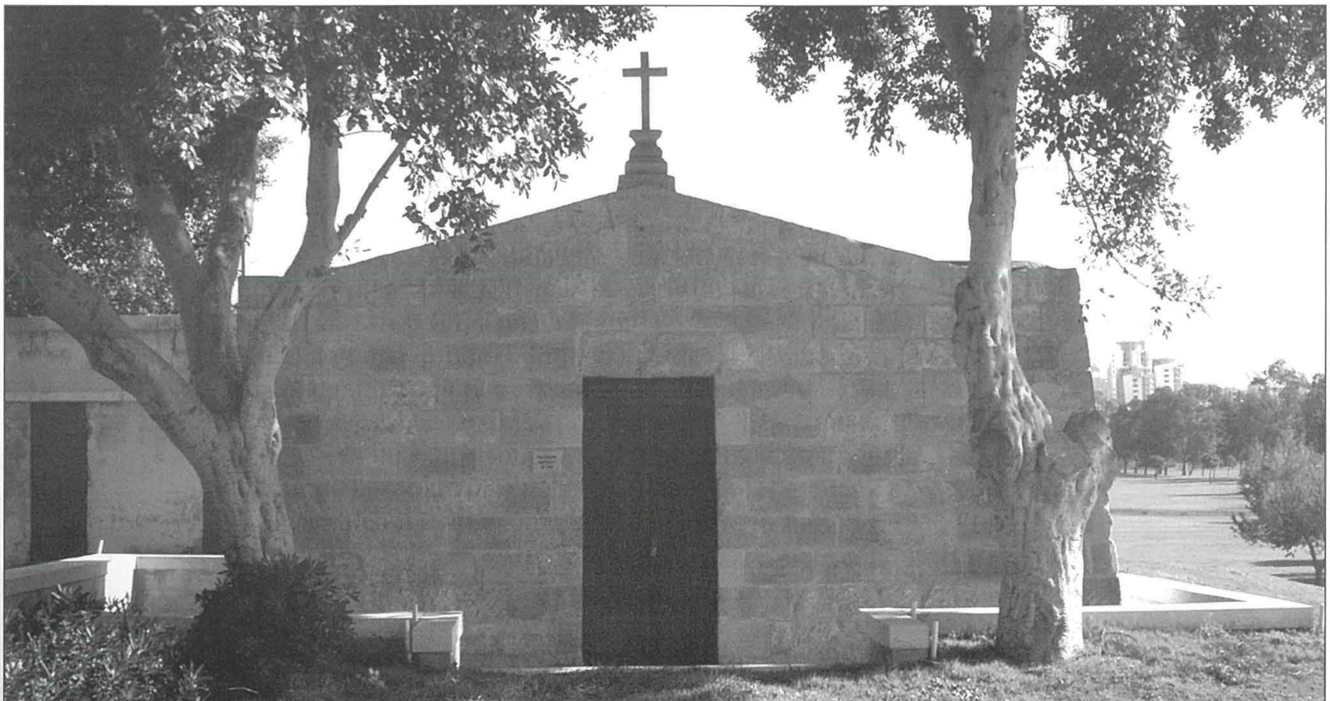

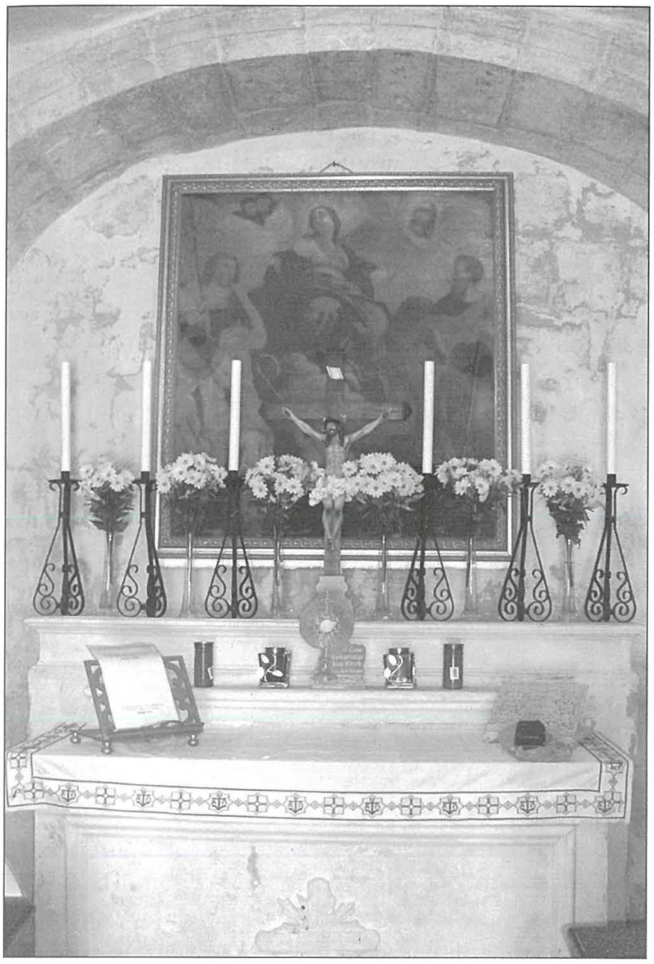

Episodju partikulari fl-istorja ta' din il-kappella hu relatat mal-ewwel Gran Mastru ta' l-Ordni ta' San Ġwann, Filippe Villiers de L-Isle Adam, li miet fit-23 ta' Awwissu 1534 fil-Kunvent ta' Santa Maria di Ġesù, barra mill-ħitan tal-Imdina.

Minn hemm ħaduh lejn il-Birgu. Iżda huma u sejrin bih qiegħdu l-ġisem mejjet mistrieħ matul il-lejl f'din il-kappella ta' Santa Marija ta' Ċeppuna fil-Marsa. Imbagħad minn hemm ħaduh lejn ta' Ċelju, fejn qegħduh fuq barkun u ħaduh lejn il-Birgu bil-baħar. Dan hu kapitlu ieħor storiku li din il-kappella għandha, ġrajjiet ta' valur storiku li ma għandhomx jintesew jew ikunu qatt abbandunati.

Waħda mill-Viżti Pastorali seħħet fl-1575 meta Monsinjur Pietro Dusina, li kien delegat u viżitatur appostoliku, żar din il-kappella. Hu kien irrefera għaliha fir-rapport tiegħu bħala *Chiesa Della Beata Vergine Assunta detta di Ceppuna nel Territorio Marsa.*

Fi żmien l-aħħar gwerra dinjija l-lokal kollu tal-Marsa Sports Club kien taħt idejn l-Ingliżi u għalhekk sofra wkoll minn xi attakki mill-ajru. Matul din il-gwerra din il-kappella ġiet milquta mill-bombi tal-għadu u ġġarfet, iżda ftit wara reġgħet inbniet. Din inbniet fuq l-istess pedament tal-qadima, u fuq l-istess stil kif kienet mibnija qabel.

Il-kappella hi żgħira ħafna u s-saqaf tagħha jistrieħ fuq tliet arkati, u bejn kull waħda minnhom hemm tliet ringieli ta' xorok li jiffurmaw is-saqaf. Il-paviment tal-art hu magħmul minn ċangaturi kbar, li hu l-metodu ta' ċangaturi li kienu jużaw f'dawk iż-żminijiet. Fil-kappella hemm altar wieħed biss li hu magħmul mill-ġebla tal-franka. Dan qiegħed merfugħ tarġa waħda mill-art. Karattru ieħor tal-altar kienet il-bradella ta' fuq l-altar li sfortunatament matul iż-żminijiet kienet tħassret u ma baqgħetx iktar teżisti. Minn ritratti ta' din il-kappella naraw li mal-ħajt tal-altar kien hemm il-kwadru titulari ddedikat lil Santa Marija. Dawk li jiftakruh jgħidu li kien tassew sagru u artistiku. Dan il-kwadru titulari kien jirrappreżenta lil Santa Marija, lil San Pawl, lil San Ġwann Battista u lil San Nikola ta' Bari, flimkien ma' żewġ putti. Illum hemm riproduzzjoni tiegħu.

Matul is-snin kemm it-temp kif ukoll elementi oħra għamlu ħafna ħsara lill-bini tal-kappella u kienu biss il-Marsa Sports Club li ħadu ħsieb jagħmlu manutenzjoni fejn meħtieġ u żammewha 'l bogħod mill-vandaliżmu ta' xi nies irresponsabbli. Iżda għal xi żmien din il-kappella kienet ġiet minsija, mitluqa u abbandunata, u f'dan il-perjodu saritilha ħafna ħsara. Imma fil-bidu tas-seklu 21 bil-ħidma tas-Sur Walter Glynn, persuna li għamel snin twal jieħu ħsiebha, kien sar restawr estensiv tagħha biex illum nistgħu ngawduha f'kundizzjoni tajba ħafna.

Għal iktar informazzjoni fuq kappelli u knejjes żgħar li nsibu f'pajjiżna tistgħu żżuru s-sit www.kappellimaltin.com.

Ħajr

Nixtieq nagħti ħajr lis-Sur Walter Glynn li għamel snin twal jieħu ħsieb din il-kappella u kien għaddieli ħafna informazzjoni fuqha biex stajt nibni dan l-artiklu. Illum is-Sur Glynn sfortunatament m'għadux magħna imma l-kappella "ta' Ċeppuna" hija tifkira ħajja tal-ħidma kbira li għamel fiha.

Ħajr ukoll lis-Sinjura Caroline Busuttil talli pprovdiet ir-ritratti.